

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Christiansborg
1240 København K

Dato: 29. april 2015
Kontor: Udlændingekontoret
Sagsbeh: ASP
Sagsnr.: 2015-0032/27-0247
Dok.: 1557153

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 501 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik har stillet til justitsministeren den 30. marts 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Henriksen (DF).

Mette Frederiksen

/

Anders Herping Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 501 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik:

”Ministeren bedes som opfølgning på samråd 24. marts 2015 om udenlandske kriminelle familier på offentlig forsørgelse, jf. samrådssp. O og P, uddybende redegøre for, hvorvidt det i forhold til internationale konventioner, EU-regler og andre bestemmelser er muligt i Danmark at indføre regler, der vil gøre det nemmere at udsende udlændinge, der ligger det danske samfund til last?”

Svar:

1. Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der spørges til, om det er muligt at indføre regler således, at en opholdstilladelse inddrages eller en opholdsret ophører, hvis der modtages sociale ydelser som f.eks. kontanthjælp.

2. EU-borgere og deres familiemedlemmers ret til ophold på medlemsstaternes område er reguleret i opholdsdirektivet (2004/38/EF). Danmark er bundet af direktivet, som er implementeret i dansk ret ved EU-opholdsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 474 af 12. maj 2011, som ændret ved bekendtgørelse nr. 305 af 28. marts 2014). EØS-statsborgere og schweiziske statsborgere er i EU-opholdsbekendtgørelsen sidestillet med EU-borgere.

Efter opholdsdirektivet er medlemsstaterne ikke forpligtet til at indrømme en ret til sociale ydelser til EU-borgere, som indrejser kortvarigt (op til tre måneder), og som ikke er arbejdstagere eller selvstændig erhvervsdrivende eller personer, der har bevaret deres arbejdstagerstatus. Det samme gælder EU-borgere, som indrejser for at søge beskæftigelse, og som har ret til ophold i indtil seks måneder og herefter så længe, de kan dokumentere, at de søger arbejde og har reelle muligheder for ansættelse.

EU-borgere, som har længerevarende ophold, men som ikke er erhvervsaktive, har endvidere som udgangspunkt ikke ret til sociale ydelser i tilfælde, hvor de ikke har tilstrækkelige midler til at opfylde betingelserne for lovligt ophold i henhold til opholdsdirektivet, idet de ikke må udgøre en urimelig byrde for værtsmedlemsstatens sociale system.

Hvis en EU-borger, der har en opholdsretlig status som ikke-økonomisk aktiv, ansøger om f.eks. kontanthjælp, skal det således konkret vurderes, om den pågældende udgør en urimelig byrde for det sociale system. Der

kan ved en sådan vurdering bl.a. lægges vægt på, om der er tale om midlertidige vanskeligheder, opholdets varighed her i landet, personlige forhold og størrelsen af den ydede støtte.

Hvis det må lægges til grund, at en EU-borger udgør en urimelig byrde for værtsmedlemsstatens sociale system har det den følge, at den pågældende herved fortaber sin opholdsret og kan udsendes.

Det tilføjes, at det følger af EU-Domstolens seneste praksis (se sag C-333/13, Dano), at en medlemsstat kan afslå at give sociale ydelser til ikke-økonomisk aktive EU-borgere, der udøver deres ret til fri bevægelighed alene med det formål at opnå sociale ydelser i en anden medlemsstat.

Derimod har EU-borgere, som har ophold her i landet som arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, krav på samme sociale ydelser, som danske statsborgere. Det samme gælder EU-borgere, der ophører med at være arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, men som bevarer deres status som arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i EU-retlig forstand.

I forhold til EU-borgere og deres familiemedlemmer med ret til tidsubegrænset ophold følger det af opholdsdirektivets artikel 16, stk. 1, at det ikke vil være muligt at betinge retten til tidsubegrænset ophold af, at der ikke modtages f.eks. kontanthjælp, jf. den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 500 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik.

3. For så vidt angår trejlandsstatsborgere kan inddragelse af en opholdstilladelse efter omstændighederne indebære indgreb, som strider mod Danmarks internationale forpligtigelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og FN's flygtningekonvention.

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, at enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv. Retten til et familieliv omfatter efter Menneskerettighedsdomstolens praksis retten til at opretholde et eksisterende familieliv, f.eks. ved at staten undlader at udvise et familiemedlem. Retten til respekt for privatlivet er ikke begrænset til en ”indre sfære”, men omfatter også i et vist omfang retten til at etablere og udvikle relationer til andre mennesker, jf. bl.a. Menneskerettighedsdomstolens afgørelse i Niemetz mod Tyskland, dom af 16. december 1992.

Beskyttelsen efter disse bestemmelser er imidlertid ikke absolut. Der kan gøres indgreb i de nævnte rettigheder, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund (dvs. opfylder kravet om proportionalitet) til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed, landets økonomiske velfærd og forebyggelse af forbrydelser, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 2.

FN's flygtningekonvention indeholder i art. 1 en bestemmelse af begrebet »flygtning«, og i de følgende artikler en række bestemmelser, der fastslår den minimumsbeskyttelse, som medlemsstaterne skal yde flygtninge inden for deres område. Af betydning i relation til udlændingelovgivningen er navnlig art. 32, der begrænser adgangen til udvisning, og art. 33, der forbyder afvisning eller udvisning af flygtninge til områder, hvor den pågældendes liv eller frihed vil være truet af nærmere angivne grunde.

4. Vedrørende trejdelandsstatsborgere stilles der som oplyst under samrådet den 24. marts 2015 i en række tilfælde krav om, at der ikke modtages f.eks. kontanthjælp som betingelse for en tidsbegrænset opholdstilladelse. Hvis en opholdstilladelse således er betinget af selvforsørgelse, vil opholdstilladelsen efter omstændighederne kunne inddrages, hvis der modtages f.eks. kontanthjælp. Justitsministeriet kan om disse regler oplyse følgende:

Der stilles som udgangspunkt selvforsørgelseskrav i forhold til ægtefællesammenførte, indtil den udenlandske ægtefælle måtte opnå tidsbegrænset opholdstilladelse efter tidligst 5 års lovligt ophold i Danmark. Der stilles dog ikke krav om selvforsørgelse i forbindelse med ægtefællesammenføring, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derimod. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis den herboende ægtefælle fortsat risikerer asylrelevant forfølgelse i sit hjemland, og parret heller ikke kan bo sammen i f.eks. den udenlandske ægtefælles hjemland.

Der kan endvidere, hvis væsentlige hensyn taler derfor, stilles selvforsørgelseskrav til den herboende forælder ved familiesammenføring med børn. Der kan foreligge væsentlige hensyn, hvis den herboende forælder efter eget valg ikke har haft kontakt med barnet i en lang periode. Der stilles ikke krav om selvforsørgelse i forhold til det mindreårige barn som familiesammenføres.

For så vidt angår tredjelandsstatsborgere, der kommer her til landet for at arbejde eller studere, og deres medfølgende familie, stilles der også krav om selvforsørgelse som betingelse for en tidsbegrænset opholdstilladelse.

Hvis en udlænding i strid med et stillet selvforsørgelseskrav har modtaget f.eks. kontanthjælp, skal det konkret vurderes, om bl.a. udlændingens tilknytning til Danmark taler imod at inddrage opholdstilladelsen. Hvis Danmarks internationale forpligtelser medfører, at udlændingen har krav på fortsat ophold i Danmark, respekteres dette naturligvis.

Der stilles ikke selvforsørgelseskrav over for flygtninge. Flygtnings ret til ophold i Danmark følger af Danmarks internationale forpligtelser, og det vil ikke være i overensstemmelse med disse forpligtelser at udsende de pågældende udelukkende på grund af modtagelse af f.eks. kontanthjælp.

Om mulighederne for at stille krav om selvforsørgelse som betingelse for fortsat ret til ophold over for tredjelandsstatsborgere, der har opnået tidsubegrænset opholdsopholdstilladelse, kan Justitsministeriet oplyse følgende:

Det vil i alle sager konkret skulle vurderes, om en inddragelse af en opholdstilladelse på grund af modtagelse af f.eks. kontanthjælp vil være proportional, jf. det ovenfor anførte om Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Det vil ofte ikke være tilfældet, idet en udlænding, som har opnået tidsubegrænset opholdstilladelse, som udgangspunkt bl.a. har opfyldt kravet om mindst 5 års lovligt ophold i Danmark og kravet om at have været i beskæftigelse eller under uddannelse i mindst 3 af de seneste 5 år forud for meddelelsen af tidsubegrænset opholdstilladelse.

5. Sammenfattende vil det således ikke inden for Danmarks internationale forpligtelser i forhold til EU-borgere mv. og deres familiemedlemmer samt flygtninge være muligt generelt at betinge retten til fortsat ophold i Danmark af, at der ikke modtages f.eks. kontanthjælp.

Endvidere vil Danmarks internationale forpligtelser i en række andre tilfælde medføre, at der ikke kan stilles et sådan krav, hvilket bl.a. kan gælde i forhold til familiesammenførte til herboende flygtninge.

I forhold til andre tredjelandsstatsborgere stilles der som nævnt i vidt omfang allerede i dag krav om selvforsørgelse som betingelse for en tidsbegrænset opholdstilladelse.

Den største gruppe, hvor en tidsbegrænset opholdstilladelse i dag som udgangspunkt ikke betinges af, at der ikke modtages f.eks. kontanthjælp, er mindreårige børn, som familiesammenføres med en herboende forælder. Det bemærkes dog, at Danmarks internationale forpligtelser også i disse situationer vil kunne medføre, at der konkret ikke vil kunne stilles krav om selvforsørgelse i forhold til den herboende forælder, hvilket eksempelvis kan være tilfældet, hvis den herboende forælder har samvær med andre mindreårige børn i Danmark.

I forhold til tredjelandstatsborgere, der har opnået tidsbegrænset opholdstilladelse vil det konkret skulle vurderes, hvorvidt en inddragelse grundet modtagelse af sociale ydelser som f.eks. kontanthjælp, er proportional, hvilket ofte ikke vil være tilfældet.